

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. П.

Ріміні **УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК**
неділя 10. XI. 1946

Італія

ЧИСЛО 44/58/

В-Кс. ЧИСТКА

Чистка! Слово, яке нічого не говорить мешканцві держави, що є поза впливами Кремля. Зате як багато воно говорить мешканцям, "вільним" громадянам країни найчорнішою в історії людства реакції. З цим словом зв'язаний цілий ряд найжахливіших переживань. Людину, що потрапила в число "вичищених", обминають, як зачумлену, до неї не говорять вчорашні приятелі, жінка й діти урочисто в часописах зрікаються зв'язків із нею. "Вичищена" людина відчуває те, що відчуває зраця, якого з усіх боків обкочили пси. "Вичищеного" примушують прилюдно каятися у "гріхах", яких він ніколи не вчинив, примушують зрікатися найсвятішого, що може чати людина, - переконань. І, як тільки він "розкається", на кін виступає НКВД. А там-стежка проста: в'язниця, каторга, а то й смерть.

За час усього існування совітської влади, завжди, коли Кремль відчуває що грунт під ногами починає тремтіти, провіщуючи бурю, або коли треба впровадити в життя якийсь новий bestial'skyi plan, подібний планові суцільної колективізації, нещасному населенню найнещасливішої країни дається до зрозуміння: "мовчи й не писати!" Мільйони мандрують на Сибір, мільйони йдуть в сиру землю - і план здійснений. Кожен чистка віщує якусь зміну в політиці, зовнішній чи внутрішній. І завжди найгірше розплачується населення нещасної України.

Хоч як скупо доходить до нас вістки з -поза замісною завісою совітського кордону, все ж із тих уривчастих відомостей ми можемо собі скласти образ життя "там". Четверть століття Кремль з холодним цинізмом експериментував з живими людьми, тримаючи мільйони у в'язницях, мільйони розстрілюючи, а решту впріги в армо страшної панщини, перед якою бліднуть страхиття кріпацтва. Кріпацтво визнавало тіло, а совітська державна панщина гвалтує душу людини.

Ті хвили терору, які пережило населення України напередодні світової війни, дали Кремлеві певність, що український національний дух винищений. Підсовітські українці / молоде покоління / навчилися мовчати й терпіти, куркулі / читай, свідоме селянство / були винищені, письменники писали те, що наказували згори, "життя стало краще, хіть стало веселіше". Москва вирушила на підбій Європи. Старе революційне гасло "чужої землі ми не хотім, но і своєї вершка не оддадім" стало контрреволюційним. Прийшов час визволити ЗУЗ " від хліба та сала", прийшла пора простягти "руку допомоги" братам в Бесарабії, в надії, що ноги вони самі протягнуть. Але апетит приходить у час їдженя. І Совіти стали підготовляти скок на Західну Європу. Та кремлівські політики прорахувалися. Другий тиран, "надиждина", випередила, і совітські армії, розгромлені, покотились на схід. Німці дійшли до Сталінграду не тому, що були сильніші; совітська армія не хотіла вовчати за зневажливий лад, і совітські воїки мільйонами переходили до німецького полону, в своїй найвищій думавчи у німців знайти порятунку. Вони думали, що Німеччина воєн проти большевизму, тоді, як німцям був потрібний лише "життєвий простір", а ніяк не його мешканці. Тільки жахливою смертністю полонених в німецьких таборах та завойовницькою політикою німців на окупованих теренах можна пояснити зміну настроїв червоних воїків і появу численних партизанських загонів у німецькому заціллі. Українці перші організували збройний протів німецькому окупантові, Кремль уже в цей час не шкодував обіцянок, аби врятувати ситуацію. Були утворені "українські" фронти, навіть введені, як одна з вищих божих нагород, орден Богдана Хмельницького, обіцяні всі такі полекші. Милостиво дозволено молитись Богові. Священникам, яких учора розстрілювано та засилано на далеку північ, повернено права. Народ ще раз дався обдурити.

Нарешті війна була переможно закінчена. Совітський Совз став потугою, якою царська Росія ніколи не була. Але зросли і внутрішні труднощі. Український народ заманив-фестував перед усім світом, що він не для того кривавився в боротьбі проти одного загарбника, щоб стати вірним рабом другого. Українська Повстанська Армія, заколоті на Наддніпрянщині, єдиний фронт інтелігенції - докази тому.

Останніми часами заокеанська преса вміщує відомості про нову чистку в Україні. Знову нещасна Україна розплачується кров'ю своїх найкращих синів за бажання мати місце під сонцем. Підсовітські українські науковці "осмілились" одверто виступити проти марксистівського трактування / читай : фальшування / історії новоизданій "Історії

україни" одверто заявити, що "Україні ближче до Європи ніж до Москви", осмілились заперечити "вікову етнічну й культурну близькість двох братніх народів, українського й російського".

Істориків підтримали літературознавці, і в "Нарисі Історії Української Літератури", виданій Інститутом Літератури Академії Наук УРСР, в 1945. році, під редакцією С. Маслова і С. Кирилюка, замінили марксистівську методологію національною. Автори цієї праці одверто протиставляють

бурхливому марксистівському вченню про теорію класової боротьби в літературі - теорію консолідації соціально-протилежних, ворожих одна одній сил. Автори відверто висловлюють симпатії до тих українських письменників, яких імена досі були табу в підсовітській Україні. Вони твердять, що в українській дійсності основним і вирішальним є національне, а не соціальне питання, а щодо славнозвісного союзу двох братніх літератур, то вони "осмілились" заперечити благодійність впливу московської літератури на українську, навіть взагалі заперечують взаємозв'язки в культурі Москви й України.

Ці герої не залишилися самітніми. Цілий ряд українських письменників виступив з творами, які в досить різкій формі підкреслюють національну й культурну окремність українців. Так письменник Л. Смілянський в повісті "Софія" устами героїв повісті висловлює вороже ставлення до всього, що російське, до мови, культури й народу московського. Поет Терен Масенко в циклі віденських віршів дуже тепло згадує покійного поета - емігранта О. Олеса. Інші автори ідеалізують героїчне минуле України, осмілюють часи, коли Україна жила своїм власним життям і жила значно краще, без "опіки" північного сусіда.

Всього цього Кремль дозволити не може, бо розквіт таких тенденцій означав би кінець большевицького панування в Україні. Вже "вичищено" цілий ряд письменників, поетів, вчених, артистів, публіцистів, і між ними згаданого вище Л. Смілянського, О. Кумудзіча, В. Черединаченко, Петра Панча, Л. П. Коваленка, Остапа Вишню / Павло Губенко /, що нещодавно відбув десятирічну каторгу / та інших.

Хвиля "чистки" охопила всю Україну. "Чистять" урядовців колгоспів, кооператив, промисловости, чистять усіх, хто наважується на спротив большевикам.

А спротив величезний. Совітське радіо подає, що на селах відбувається масове нищення громадського майна, нищаться колгоспи тощо.

Хто жив під большевицькою займанщиною, той знає, що зараз по Україні знову летиться кров наших братів, знає, що український народ знову повстав єдиним фронтом проти московського загарбника. Гинуть ті, що вчора ще вірили Кремлеві, гинуть, що кілька років тому будували "соціалізм", гинуть українці.

Москалям мало тих гекатомб, які вже пройшов наш народ, мало тих депортацій, які dokonano над українцями. Московський імперіалізм, вірний спадкоємці німецького нацизму, на чолі з гідним наслідувачем кривавого катю України - Петра І., завдає цілком винищити український народ.

Тут, на чужині, ми можемо бути лише горді з того, що ми сини того народу, який не хляється, який у страшних муках бореться за своє національне існування, бо чинно допомагає нашим братам ми не всіди. Роззукую огортаються серця при читанні газетних рядків, до пахнуть кров'ю. І в розпачі дивуємось, чому Ньуренберг не має свого законного продовження, чому на лаву міжнародного суду досі не посадовлені союзники тих, кого вже повісили. Доки спливатиме кров'ю народ, що так прислужився Європі в її найтяжчі часи?

Свідомість того, що боротьба триває, мусить і нас тримати в стані боевого поготівля духа. Ми не сміємо забувати, що ми борці за волю нашого народу, лише часом виключені з лав чинних. Прийде час Божого гніву, і кожний з нас повинен стати за Правду і Волю. Прийде час, коли розпадеться кайдани національної неволі, і кров, що густо полила і поливає нашу землю, покличе до неба за пимство. Прийде час суду над тими, хто сіє в світі незгоду, піднімає брата на брата, над тими, хто живе в темряві й годувється людським мясом. Віримо в те, як віримо в Бога Всемогутнього, як віримо в те, що сонце світить!

В.Д. ОПЕРА Й МИКОЛА ЛИСЕНКО

/ в 34 річницю з дня смерті композитора./

Доба розцвіту творчості нашого славного музики припала на найтменніший відтінюк української історії... Досить лише згадати знаменний указ московського самодержав'я 1876 року, яким заборонялось "також різні сценічні вистави й читання малоруських наріццям, а так само і друкування таким же текстім до музичних нот"...

Ще до цього, 18. липня 1863. року московський міністру внутрішніх справ Валуєв в листі до міністра освіти Головіна переконував останнього, що "ніякої особливої малоросійської мови не було, нема і бути не може, і що "наречіє" їх /цебо українців - ВД/, яке вживають селяни, є та сама російська мова, тільки зіпсована впливом Польщі, що загальноросійська мова так само зрозуміла для малоросів і великоросів, значно більше зрозуміла аніж та мова, що її складають деякі малороси, особливо поляки, т.зв. українська мова"...

І між цими двома датами 1863 та 1876. рр., раптом така знаменна подія, як вистава, що її дали українські аматори в 1873.р. в київському театрі опера Миколи Лисенка "Різдвяна Ніч".

Ефект вистави був величезний і викликав серед українських громадських кіл знаменне зрушення. Ця подія, залишила значно позаду попередню дату, коли десять років перед тим, 186 1863.р., Маринський театр в Петербурзі виставив "Запорожці за Дунаєм" Семена Гулака - Артемовського. Голосну причину того не слід шукати в тому, що Микола Лисенко виставив свою оперу в Києві, а Семен Гулак - Артемовський в Петербурзі, а в тому, що за ці десять років створився цілком окремий, свій власний національний стиль опери.

Щоб з'ясувати це незвичайно цікаве явище, скажімо кілька слів про головний твір попередника автора "Різдвяної Ночі", оперу С.Гулака - Артемовського "Запорожець за Дунаєм".

Безумовно ця опера була скомпонована так, щоб викликати найбільш успішне схвалення петербурзького глядача. Це досягалося: 1. впливом італійського музичного стилю, так популярного серед мистецьких кіл Петербурга і що його композит привносив так широко протягом всієї музичної партитури, - 2. лямбиво петербурзького глядача до української етнографії викликаною творами Миколи Гоголя, - 3. великими успіхами показування на сцені східної екзотики, що нею були заповнені театри Європи.

Так і з'явилася музика цієї опери, засобами музичного письма в стилі італійців та з лібреттом/писаним текстом для опери/ на українсько-турецькій зміст...

І от після "Запорожці за Дунаєм" на коні "Різдвяна Ніч" Миколи Лисенка... Він лишається вірним гоголівському лібреттові, але шукає в музиці свого власного оригінального вислову, створює національний оперовий стиль Лисенкового часу, що закидали, що його "Різдвяна Ніч" стоїть щирше за одноімен-

ні опери російських композитів, М.Римського-Корсакова та П. Чайковського. З цим можна погодитися в площині інструменталізації опери, але в обробленні музично-фольклорної сторінки вона стоїть значно вище в російських колег. Не треба забувати того, що Микола Лисенко творив на голому місці, тоді, як російські композити мали вже попереду таких мистців як М. Глінка та О.Даргомижський...

Близько до "Різдвяної Ночі" стоїть його опера "Утоплена". В цих двох операх це сильний елемент вводних фольклорних точок, напр., знаменитий хор з "Утопленої" - "туман хвилями лягає"...

Дедалі, це зникає і творчість М. Лисенка приймає характер гармонійного поєднання, одноцілісної партитури. В цьому відношенні найбільш показовим являється його опера "Тарас Бульба" /за повістю М.Гоголя/ та "Енеїда" /за І.Котляревським/. Тут композит уже послуговується лейтмотивами /певна мелодія, що супроводить кожну дієву особу, введена Р.Вагнером/, мистецтвом рецитативу та сильною мідяною групою струментів.

В творчості М.Лисенка окремо стоїть опера - мініатюра "Ноктюрн" та опера-сатира "Андрасіяда". В останній незвичайно вдало скомпоновані різні уривки з світової класичної опери. Лібретто до всіх опер М.Лисенка написав наш відомий драматург Михайло Старицький і тим відіграв поважну роль в творенні національної опери.

Особливе місце в усіх операх М.Лисенка /не виключаючи й кількох пес, до яких він написав музику/ займають хори. В цьому жанрі музичного мистецтва він на багато випередив численних композитів світу. Ця сторінка його творчості потребує ще найдетальнішого дослідження й висвітлення. В популяризації хороших творів для свого народу він зробив немале від його знаменитого норвезького колеги по консерваторії в Ляйпцигу - Е.Гріга. За хорами йде велика кількість романсів та безліч пісневих гармонізацій. В порівнянні з ними, його оперова творчість відступає на друге місце...

Мусимо сказати, що це дійсно так. Нашому геніальному композитові бракувало багатства оркестрової палітри. Але ніколи не треба забувати того, що йому належить місце, як першому творцеві власного національного стилю в оперовому мистецтві. Не треба забувати про той сумний час, як не ми вже тут згадували, в який довелося творити геніальному композитові.

В творенні нашої опери він міцно став на межі двох епох. Він назавжди скінчив з італійщиною й ілюстративним С.Гулака-Артемовського й М.Аркаса. Він проторував шлях найновішим нашим оперовим композитам, типу Б.Лятошинського, В.Костенка, Б.Яновського... Від нього пішли в різні сторони яскраві промені, що ніколи не згаснуть в майбутніх віках нашого національного життя...

Бен'г-Е. ЖИВІЦА СОЛЯ

Зтіснений на невеликій площі натовп людей колихався, як хвілі в морі. Голоси різного тембру та сили мішалися й витворювали гамір, що проносився над цілим селом...

Чекали...

Чекали на самого батька Махна...

Старі діди, опершись на костури, пихкали льняними та почухували сверблячі місця. Окремих гуртом стояли чоловіки й мирно говорили про господарські справи та дивувалися силі та красі махнівських коней, що забаргало зідати сина.

Гарно вбрані молодіці, забувши про свої дівочі роки, посуджували поведінку окремих сільських дівчат та перекладали з уст в уста тайни дівочо-жіночого світу.

Молоді, рослі, гарно збудовані дівчата, у святочних вбраннях, бо в таких наказав з'явитися сам Батько, байдуже дускали насіння, розказували одна другій про парубків і зирнали з-під лоба в ту сторону, де саме вони стояли, чорняві, чубаті сини степів...

Юрба ніяк не походила на пригнічену чи невдоволену. Навіть здавалось, що серед людей панував піднесений настрій....

Враз напереді голоси втихли й почувалося втихомирливе сичання. Площа за хвилину оніміла.

На заздалегідь збудоване підвищення виліз хвацький махнівець, в тілому френчі, в галіфе, обшитім шкірою й заправлений в дорожні хромові чоботи...

Кучерява чуприна врівалася, непокірна, збоку камкети й кільцями звисала на вухо. В лівій руці тримав нагай, праву держав на кобурі мавзера, що своєю величчю надавав усій його постаті це більше солідності й оригінальності.

Повів очима по юрбі й довше затримав їх на дівчатах; криво осміхнувся і визивно моргнув, мовляв, з вами балачка буде окремо...

Федивно відкашлявся...

- Громадяни! Як адютант Батька, маю до вас коротке слово: Ми боремся за дійсну волю для народу, без царів і президентів, без прем'єрів і міністрів... Я не комісар і не можу вам добре цього витокувати, та я думаю, що вам не дуже це й потрібне... Наразі нашим обов'язком є дати для нас добрі квартири конам сіно, людям сало... Хай хтось не думає виявляти своє невдоволення з нашого постов... Такий відразу піде по своєму призначенню, - як гриншук, то в пекло, а праведний - в рай... Думаю, розумієте мене... А зараз виїде сам Батько і буде говорити до вас... Він вітається нашим окремим привітом: "Анархія й Гуляй-Поле!" + Дружно йому відповідайте: "Хай буде так!" Ніяких поклятих робити не треба... Батько страшенно не любить плазування. Всі... Точка, камк. амба....

Ще раз повернувся до дівчат і, всміхнувшись, показав їм свої білі зуби. Зліз із підвищення і швидко побіг до хати сільського пона, а його затримав Махно.

Люди слідкували за ним, аж доки він не скрився на попівському подвір'ї...

Юрба відотхнула, й над площею знову з'явився гамір. Всі говорили про махнівця, що оце тільки промовляв. Одні ганили його за нахабство, другі хваляли за сміливість і поставу, треті взагалі промовчували свої враження.

- Тихо! Йдуть! Йдуть! - почувалося спереду, і всі повернули голови до попівського будинку.

Там з хвіртки вийшов низенький, простоволосий чоловік, у чумарці, а за ним ступало трьох рослих хлопців, майже вдвоє більших від нього. Всі чотири зібралися на підвищення. Низенький чоловік, з довгим, як у жінки, волоссям, в короткій, по коліна, чумарці, з -під якої звисали широкі шовкові, сніжно-кольору, шаравари, повернувся кругом на підвищенні. Сап'янові чоботи, в ступнях злегка оправлені хромом, дільно обтагали його ноги.

Передні з юрби могли це бачити работиння на його лиці.

Махно ступнув на край підвищення і голосом, металічним і певним, крикнув:

- Анархія й Гуляй - Поле!

- Хай буде так! - ревула юрба.

Батько пригладив рукою своє волосся, потім повернувся до своїх трьох охоронників, щось сказав їм і кивнув головою в бік сільських парубків. Ще хвилину розглядав юрбу й несподівано примрував:

- Я не люблю багато говорити, ще менше просити...

В цій воєнній сутолоці, що тепер повстала на землях наших, люд не може розібратись, кому вірити, за ким тягнути... Червоні, білі й інші кольори, як зелені їм подібні, - все це тільки інтриганство й одурманення народу. Ніхто вам волі не дасть, особливо шкода чекати їх від тих, що найбільше обіцяють... Ми, що сьогодні прийшли до вас, боремся за надмірну волю, тобто за анархію, бо анархія - мати порядок... Ми нікого силою не рекрутуємо до себе... Тільки добровольців приймаємо, і то не всіх... Все зло, що тепер нам коїться, є тільки через жидів, тому кидайте своє гасло: "Бий жидів - рятуй народ!"... Тут передо мною промовляв до вас мій адютант... Виконуйте його накази так, немов би то я наказував... От і все...

Юрба з роззявленими ротами слухала Батькову промову, хоч на багатьох людях крився вираз розчарування... Опей міршавий чоловічок мав би бути батьком Махном? Тим самим Махном, що боїться ні води, ні вогню, і з невеликими своїми загонами

жене поперед себе жак і переляк? Ет, чудасія яка... Махно... І що ж у цьому чоловікові особливе?

Поки оп'яніла жрба стояла, як опіміда, на підвищенні влізло до трьох махнівців. Внесли невеликий стіл, а на ньому оселедці, в ринках вареники, на тарілках гуслу сметана. Ці ж самі хлопці швидко сплигнули на землю, а потім по східках підняли бочку, мабуть, з горілкою. Поставили її на дно, а верх прорубали сокиром. Запахло спиртом...

Здивовані чоловіки потярали руки і вдоволені переморгувались мовчав, от на дурничку потягнемо по чарчці... Жрба оживилась, загула...

Махно підійшов до бочки, взяв зо столу квартиру, черпнув з нею горілки й випив, як воду... Не закушував, тільки рукавом обтер уста... Хтось з жрби крикнув "браво" і залескав потягнувши за собою й других.

Махно підняв руку й над плочев повисла тиша. - Громадяни! На війні як на війні, без крові й жертв не обходиться... Як і всяке військо, ми також губимо на полях у час битв хлопців наших, орлів чорнявих... Хочемо мати добровольців... Хто хоче ділити з нами небезпеку військового часу, хай сміло виходить на оцю трибуну... Дідів і дядьків не потребуємо... Я чекаю на цих парубків, що там голови повисіли біля тину... Ну, хто перший? - захопуюче скінчив він.

П'ять сілських хлопців відлучилися від гурту й пішли до трибуни.

Тимчасом Батько ще випив квартиру й почав панити. На підвищенні з'явився широке м'яке крісло, і Махно вправ у нього...

- Слухай, Степан! - покликав охоронника. - Зараз же приведе сюди Соньку... Степан каменем злетів з трибуни й побіг вулицею... П'ять сілських парубків увійшли на підвищення й стали проти Махна.

Він ткнув пальцем на одного, і той підійшов до крісла.

Площа знову притихла. - Як зветься? - спитав Махно парубка. - Василь Батьга... - Скільки років? - 22... - Горілку п'єш? - П'є, батьку... - А ну, черпніть йому квартиру, побачимо, що з нього за п'як...

Один охоронник передав Василеві квартиру з горілкою, а цей ще сміливо сказав:

- За твоє здоров'я, батьку! - і перехилив келих у уста. Як випив, підійшов до столу й забрався вмінати вареники. Махно спокійно слідкував за ним і непомітно кривив уста в усмішку...

- Слідуючий... Другий парубок став проти крісла. Ті ж самі питання щодо прізвиська, віку, охоти до горілки. Парубок випив квартиру й також підійшов до столу, щоб закуштувати...

- Слідуючий - пробубнів Махно. Третій парубок, рослий, здоровий хлопець, відповів на всі батькові питання, взяв келих з горілкою з рук охоронника, одним духом спорожив його, взяв зо столу оселедця, підніс його до носа, глибоким затагом повітря через ніс потяг запах оселедця, і над жрбов пронісся його приємний і вдоволенний віддих, немов би він з плечей скинув тягар.

- А - а - ах! Кинув оселедця на стіл і повернувся до Махна. - А, дозволя, батьку, ще одну квартиру!... - П'є, сину... Парубок випив... Усміяний Махно підвівся з крісла підійшов до хлопця, лягнув його по плечі й на весь плочу крикнув плним голосом: - Оце хлопчина... Отакіх орлів потребуємо... Повернувся до тих двох, що й досі закушували й крикнув:

- А ви, марш з трибуни! Не стільки випили, як Юсте... Хто не, не закушувачи, той в бов не має остражу... А ви ще підросотіть трохи заки будете пхатися до війська Махна... Збенечені парубки зішли з трибуни й під сміх дядьків, молодіжці й дівчат пішли до тину... За ними слідом пляхся ще два, що не встигли здати іспиту...

Раптом сміх затх. На трибуну ніхто не дивився. Всі окерували свої погляди в бік, звідки йшла дівчина. Випивана сорочка гарно обтягала її стан, а широка шовкова спідниця переливалася складками, на ногах жовтим блиском горіли жіночі чоботарки, на голові безліч різних кольорових стрічок... Сама ж така гарна, що приворожила жрбу до себе відразу. Всі затаєм слідкували за кожним її кроком. Вона сміливо йшла до трибуни, а за нею слідкував охоронник.

Махно також дивився на неї. - Сонька! - крикнув він. - Скорше! Дівчина спритно перебігла східцями й опинилась на трибуні. Спершу підійшла до бочки, набрала в келих горілки, випила, а потім направилась до Батька.

Махно посадив її собі на коліна й обняв. Щось говорив їй на вухо і кинув волосом на парубка, який щойно був прийнятий до його загону.

Сонька лхнула Махна, підійшла до парубка, зняла з нього камкета, запустила в його волосся свою руку й потрясла чуприню. - Ну, й здоровий який! - сказала вона. - Та нагнися трохи!

Парубок неждано нагнувся. Сонька обвила своїми руками його шию і, впливаючи своїми устами уста парубка, застигла в протягнутому поцілунку.

Притихла жрба аж голови витягнула допереду з дива, а чоловіки й парубки так перейнялися цією сценою, що й собі цмокнули устами. - Оце пощастило хлопцеві обняти таку кралічку... Як королівна, вража дочка...

Батько підвівся з крісла, підійшов до збудженого поцілунком парубка і сказав: - Цим поцілунком ми скріпляємо твою вірність нам та докажуємо своє пошану до тебе... Хіба ж то честь для мене, коли моя подруга так зрадливо цілує тебе? Але то в нас уже водиться так...

Парубок мовчав... - Відвешні його до канцелярії! - наказав Махно охоронникові, й той узяв хлопця за руку та зійшов на землю. До трибуни підїхало кілька возів, з яких скотили на землю кільканадцять бочок з горілкою. - П'йте, люди! - крикнув Махно. - Це без грошей!... П'йте, хто скільки вміє...

Народ оточив бочки й забава почалася. Відкисні узялись музиканти, вдарили гопака й усе почало танцювати. Швидко повпивалися, дійшло до бійки й стрілянини.

Махно ж зо своїх Сонькою сидів на трибуні, обнімав її, цілував, нещотів їй на вухо щось смішне, бо вона смілилася, пригляджувала його довге волосся й на поцілунки відповідала поцілунками.

Жрба не звертала ніякої уваги на них. А Махно не міг налюбуватися своєю жидівочкою. І ніхто точно не знав, де взяв він її...

Одні казали, що хтось привіз її йому з Бердичева, інші ж зовнідали, що Соньку сам батько добув в Катеринославі, були чутки, що її поміливали за невидану красу при розстрілі жидів в Новосмоковську і Махно закохався в ній із першого погляду. Всеяко говорили...

Та було правдом, що Махно, чоловік, який ні в чому і ні в кому, ніде й ніколи, не бачив краси, хіба тільки в гарних конях, надміру любив ці жидівочки. Сам рубав жидів, вбивав у козаках немовлять, стріляв дівчат, і навіть карав деяких хлопців за їхню гуманність до вродливих жидівок, а тут і сам губив голову, бо ж кохав жидівку...

Всі знали, що Сонька - жидівка... І ніхто ніколи не відважувався з цієї причини робити батькові заввагу. Навіть поміж собою хлопці не говорили про Соньку, не то щоб відважитись сказати Батькові в вічі про невидану недоречливість - бити жидів і кохати жидівку...

Соня в початках перебування в Махна почувалася дуже самітньою, до Батька ставилася з обережністю, але згодом, як привикла до оточення та пиття горілки, дуже змінилася й на правду поділяла його низького, рябого чоловіка.

Час робив своє... В Соньки тільки лишилося жіночого що її зовнішність... В середині вона перестала бути жінкою... її серце закамяніло...

Часто, коли махнівці робили жидівські погроми, вона також брала пістолів в руки і йшла разом з хлопцями в жидівські квартали.

Стрільна старих і малих, без розбору... А Махно майже обожав її. Дивною інколи буває людська влада... Забава розгорялась. На площі розводились вогні, пали махнівці туги курей і заплягали дівчат порати їх... Десь на другому кінці села також знявся галас, чути було пісні... Курява здійнялася понад хатами й лягала на солом'яні верхи...

Це вертався один махнівський відділ з містечка, куди їздив по добч... Валка, в кільканадцять возів, виїхала на майдан і зупинилася проти трибуни. Зо двадцять вершників спішилося з коней й понами вкидали з бричок добро. На землю полетіли ковдри, одежа, дороге каміння, золото...

Махно дивився на все те без ніякого зацікавлення. - А де ж Байдур? - спитав він. - Я тут, батьку! - відгукнувся з одного воза заспаний молодіць.

Зіскочив на землю, поправив на напізлежачій гілці ковдру й побіг до підвищення... - А то що за халава? - насупив брови Махно. - Це я взяв одну з собою, батьку... Страшенно гарна дівча...

- А ну, веде її сюди... Байдур вернувся до воза, взяв дівчину під паху, поставив на землю й за руку повів на поміст. Махно довго дивився на неї. Дівчина справді була дуже вродлива.

- Пізнаю оці жидівські очі й волосся. - Жидівка? - запитав це... Дівчина мовчала. - Так, батьку, жидівка - відповів за неї Байдур. - Ну, то відразу сказав би - Махно витяг із кишені маленький бровніг...

Пальнув у дівчину... Та каменем упала на дошки... Байдур стояв, блідий як смерть. Очіма, що надміру побільшали, дивився на Махна й ковтав слізу.

- Навіщо вбив її, батьку? - тихо немов би через плач запитав він. - Бо вона жидівка, Байдур... І якби ти не був командиром відділу, я б і тебе поклав разом з нею... Але прощай тобі це...

- Прощай мені? - прошепотів Байдур. Вираз божевільня перекирвав його лице. - А чи питає ти нас про нашу згоду щодо твоїх вибриків з жидівкою. Ні! То не маєш права...

Байдур не скінчив... Махно стріляв і він упав разом зо своєю жидівкою.

Махнівці, розгублені, дивились на все це й не знали, що робити... Махно піднявх злезкового і щось йому тихо сказав. Той злетів з помістю й на площі враз гримнула трі сальви - знак тривоги. Махнівці з усіх хат кинулись на майдан, і скоро на площі ніде було пальця востромити.

Махно встав з крісла, відставив набік Соньку. - Хлопці! Оце два трупи від моєї руки... Вачу я, розбрат вкрадається між нас із-за вбій, як колись у Степана Разіна за перебілку... Не хочу цього... Щоб не буде да мене синною зрадливих поговорів і нещотів, щоб не...

підхоплює пальцями, сьогодні роблю кінець...

Повернувся до Соні...

- Сонька! Підійди до мене!

Жидівка підійшла до Махна й стала рядом.

- Цілуй мене Сонька!

Соня обняла батька і стала цілувати в чоло, в уста, шії, груди,

в шию...

Нестор Махно знову витягнув з кишені бrowning' непо-
мітно підніс до серця жидівку і стріляв...

Юрба ахнула...

Соня, як обняла руками Несторову шию, так і тріп-

нула, повиснувши...

Махно розцепив її руки, й вона впала на спину...

От, і все - сказав це він....

Повернувся і здригнувся, стримуючи плач.

Сльози закапали з його очей, потекли по щоках, по

Сльози закапали біля серця нестерпним вогнем...

Вперше Нестор Махно ридав за бабою...

+ Гуляй - Поле - село на Катеринославщині, в якому народився
Махно, та звідки походили його хлопці.

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОБЛАД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Найцікавішою подією минулого тиж-
ня се, безперечно,
й с в е і н т е р в' ю С т а л і н а,
що він дав його представниці амери-
канської агенції "Юнайтед Прес". У сво-
му інтерв'ю Сталін відповів на ряд запитів,
які торкалися загально-світових
економічних і політичних проблем, а зо-
крема обширно висказався на тему Ні-
меччини. На думку Сталіна, Німеччину
треба заново аднакти, і то не тільки
економічно, але також і політично. Обго-
ворюючи будуче цієї країни, Сталін ска-
зав, що, щоб запобігти небезпечі росту
німецького імперіалізму, треба в першій
мірі викоринити всі залишки фашизму і
цілковито здемократизувати Німеччину.
Однак при цьому треба захистити Німеч-
чини можливість стати самостійною й не-
залежною одиницею на промисловому й
господарському полі.

Крім питання Німеччини, генераліс-
сімус торкнувся ще й інших справ. І так,
Сталін заперечив спостереженням Бірнеса,
наче б між Америкю й СРСР росло напру-
ження. Це, до американськи воєнні кораблі
знаходяться на європейських територіях
них водах, не робить ніякого враження на
Росію. Що торкається американської допо-
моги для Росії, ця остихня й далі вля-
лає в цьому велике зацікавлення. І тут
безумовно, причиною, чому то Сталін так
кокетує Америку. Світи не мають ще аме-
риканської повички. Коли б мали гроші в
кишені, тоді Сталін говорив би інакше.

В слідуючій розділі Сталін гостро
виступив проти Черчіля і його однодумців,
називавши їх найбільшими паліми війни і
найбільшою загрозою миру.

Говорячи про Грецію, він висловив
думку, що присутність англійських війди-
лів у Греції не коче потрібна.
Як "справжній провідник" словян,
Сталін одобрив політику Югославії в
цьому, що вона відстається з підписан-
ням договорів для Італії.

Загородна преса широко обговорює
заяву Сталіна. Майже всі часописи розгля-
дають цілу промову доволі скептично, а
лондонський "Манчестер Гардіан", обгово-
рюючи інтерв'ю Сталіна, пише, що, як видко
з усіх дотеперішніх погляденях Сві-
тів на міжнародній арені, в Світах сло-
во комунізм, комунізування, заступається
словом демократія, демократизування, а
все, що насправду демократичне, це вже
нацизм, або фашизм. Поняття таке найкраще
потвердив сам Сталін, говорячи про демо-
кратизування Німеччини.

Як спроба цього виглядає - нам най-
краще показує совітська влада в окупова-
ній Німеччині або в інших окупованих
нев державках.

Інтерв'ю Сталіна не задіялося без
відгуку зо сторони тих, яких воно безпо-
середньо торкнулося. Перше, це дав про
себе чути, був, як можна було сподівати-
ся,

на й б і л ь ш и й "ч а л і й
в і й н я" Черчіля.

Він признався в тому, що подивляє
Сталіна, коли передумує все те, що вони
оба спільно преїняли й зробили. Навесно,
мажу сьогодні, що вдався в таке това-
риство. Черчіля, за його ж такі словами,
все бажав і бажав багати російськи наро-
д в добробуті, а Совітський Союз, Мо-
го уряд - на кремлівному місці у відбу-
дові зниження невоєнного світу.

Відомоє сили окупаційних війсок,
які сам Сталін обчисляв на 60 дивізій,
Черчіля вказав на це, що й таке число
на багато перевидає американськи й ан-
глійськи війська в Європі.

На те, щоб збудити воєнних не-
порозуміння, на думку Черчіля, треба б
показати всі справи такими, якими вони
дійсно є. Коли обоблаком є - сказав на
закічення промоваць - домагається вче-

вітлення дійних фактів.

Відповідь Черчіля на наклепи Ста-
ліна була здержана, слова добрані і
могли дати багато до зрозуміння. Однак
сумнівним є, чи Сталін це відчув. Совіт-
ський цар має, здається, "грубу шкіру".
В тому відношенні це пролетар - пролета-
рів. Всі вказівки й перестороги не ро-
блять на кремлівських дипломатах ніяко-
го враження. Захід своє, а Схід своє. Як
досі, більших успіхів добився Схід, під
проводом Совітів, а доказом цього можуть
послужити хоч б

в и с л і д и в и б о р і в у
Б о л г а р і ї.

Так довго пригетовлювані вибори до бо-
лгарського парламенту дали вже висліди.
Перевагу здобули комуністи.

3 465 місць у болгарському парла-
менті комуністи зайняли 277, а опозиція
101. Як видко з вище наведених чисел, в
болгарському парламенті комуністи мають
гнітуху більшість. Загально вважається,
що головом нового уряду Болгарії стане
дотеперішній комуністичний провідник
Дімітров.

І ми ніскільки не були б здивовані
коли б довідалися, що совітськи війська
покидають Болгарію. Во й пощо там уже їх
тримати? Новий комуністичний причілок, у
виді Болгарії, забезпечений.

Тимчасом, коли в Болгарії "найде-
мократичніші" вибори закінчилися,

в Р у м у н і ї

йде підготовка до таких же самих виборів,
які мають відбутися дня 19. листопада.
Підготовка йде виразно "демократич-
ним" способом, коли звернула на себе ува-
гу англійського уряду, який вислав у
тій справі протестаційну ноту.

В ноті британський уряд звертає
увагу на це, що в Румунії опозиційні
партії не мають рівних прав у веденні
виборчої пропаганди, таких, які мають
інші партії. Члени опозиційної партії
постійно виставлені на неприємності
зо сторони уряду. Не дозволяється тим
партіям на зібрання, їхня преса стоїть
під гострою цензурою, радія, як пропа-
гандивного середника, не вільно їм вжи-
вати. Далі говориться, що в столиці
війско й цивільні урядовці стоять на
услугах уряду й роблять відповідний
натиск на виборців.

Англійський уряд висуває у ноті
ряд пропозицій, які, на його думку,
запевняли б дійсне демократичне пере-
ведення виборів. Між іншим, уряд Вели-
кої Британії домагається: рівних прав
для всіх партій, називається представник
ків усіх партій у виборчих комісіях,
забезпечення можливості перевірки на
випадок розбіжності думок і т.п.

Нота звертає увагу на це, що на
переведення дійсно вільних виборів у
Румунії відповідальність взяли альян-
ти: Америка, Англія й Совітський Союз.
Тільки під умовою, що такі вільні вибо-
ри відбудуться, великодержави визнали
румунський уряд. Приготування, що зараз
проходить в Румунії, вказують на це,
що теперішній румунський уряд задумує
тактиков фальшування виграти в вибо-
рах це заки вони відбудуться.

З того наглядно видко, як розумі-
ють демократію й демократичні вибори
Світи. Небагато вже бракує, щоб ста-
ханівським способом виторені "демо-
крати" видвинули кляч: "Одна партія -
один вождь!" Це було б насправду демо-
кратичне.

З вище наведених фактів видко, що
червоный свід ніколи не зрозуміє й не
скаче зрозуміти поняття демократії. З
одного боку тому, це коли б народи
сходу мали змогу згуртуватися в кіль-
кох партіях, тоді розвільалося б червоне
царство кремлівського "демократа", а
з другого, коли б у всіх теперішніх
сателітів у провіді стояли правдиво
демократичні уряди, ті держави мали б
змогу висказати своє правдиву думку,
а такого обороту справи Москва власне,

боїться. Тому то й така велика різниця
у зрозумінні слова демократія. На Захо-
ді демократичні вибори й така ж підго-
товка до них ввійшли в традицію. І так
зараз

у Ф р а н ц і ї

йде шалена кампанія перед виборами до
Палати Депутованих ІV. Республіки.

Звідомлення, що налявають з
усіх сторін Франції, говорять про ли-
ва у цій кампанії. Під цю пору у Фран-
ції йонсе три головні партії: комуніс-
ти, соціялісти й католицьки народники,
які разом творять коаліційний уряд.
Згадані партії ведуть пропаганду, кож-
на зокрема, а всі інші малі партії
тільки погіршують їх становище. Та це
справжня демократія, й нічого тут див-
ного немає. Всі користуються рівним
правом.

Політична ситуація у Франції з
деякій міри ускладнена господарським
кризою, що виторилася зараз в країні.

У звязку з цим президент мінісе-
рів Бідо у радієвій промові звернувся
до французького селянства з закликом
припинити страйк, бо це, як сказав
Бідо, кине Францію в обійми анархії.

Премієр звернув увагу слухачів
на це, що у Франції доволі поживи, щоб
вижити цілий народ. І треба тільки
припинувати, щоб продукти по дорозі
від продуцента до консумента не про-
падали й не опинялись опісля на
чорному ринку.

Чи відозва Бідо знайде прихиль-
ний відгуків серед широких мас францу-
зів - не знати ще, але Франція, яка
стільки перетерпіла, повинна все памя-
тати, що коли хоче бути відбудованою,
мусить мати внутрі спокій і порядок
та що шляхи до порядку ніколи не йдуть
через комунізм.

ГОЛОСИ ПРЕСИ

Новий сирівець.

Коли дивимося в фабриці, як з папе-
ру й субстанції смоли повстає плясти-
на маса, приходимо до переконання, що
вона замінить багато природних сирів -
ців.

Думки про промисл плястичних мате-
ріалів найкраще почати від устійнення,
що розуміємо під тим очеркненням. Най-
краще було б його назвати "синтетичний
промисл смолистого плястику", у відрі-
ження до інших промислів, напр., мета-
лургійного, який також має обширну
"плястичну" ділянку. В час війни про-
мисл плястику осягнув великий розвиток
при виробі предметів короткотривалої
ужитковості.

Таїна запотребування плястичних ви-
робів лежить в цьому, що плястик не
заступає, власиво, жодного металу, але
має такі властивості, яких не має жод-
ний природний сирівець. У фабриці огля-
даємо бльок "дерева", що повстає з па-
перу і смолистої субстанції. Він не має
нічого спільного з деревом, якого є.
Імітацією й перевищує його своєю ужит-
ковою вартістю. Плястик - це першоряд-
ний ізолятор і вживається при електрич-
них інсталяціях. До його основних до-
датних прикмет доходять: полярис, подіб-
ний політурі дерева, легкість і гарний
вигляд. Телефонічний апарат, виконаний з
цього матеріалу - поганий провідник
електрики, сильний, легший ніж металевий,
не потребує емалювання і т.д. І
тому продукується плястик - для його
прикмет, а не тому, що заступає інші
сирівці, яких є підстатком.

Продукція плястику починається в ля-
бораторії хеміка. Той селекціонує склад-
ники, устійняє пропорції, опрацьовує
методу одержання відповідного втвору.
Основним складником плястику є фенолде-
альдегідові групи, яких вживають для

продукції бакаліту. Для ляка велич тих хемічних субстанцій незрозуміла, з уваги на їх складність; знані хіба тільки домашки, що вживаються для їх продукції: бавовна, трачіння /деревна мука/, папір.

Сабрика повторює здалу пробу хеміка на величезну скалю. Сподівається мішанина й домашки стирається на муку, яка, під дана температури й тискові, набирає щікості, тужності.

Існує два роди продукції: "термостаційний", в якому піддається мішанину хемічній реакції, а виторнений артикул не можна вже переміняти, і "термопластичний", в якому мішанина механічно - не без діяння температури - присвоює собі пластичний вид. Це і третій рід продукції, топний. В якому мішанину, в у виді течі вливається до форми, де вона, під відповідним тиском, гусне.

З поступом техніки й розвитком промислу на світовий ринок вплине сиривець будучности - пластик.

Новий фашизм - нові методи нищення.

УПС подає слідуючі вістки про терор шевиків в Україні.

На місце брутального гітлерівського фашиста розпановився в Україні червоний фашизм, вносячи однак до досвіду першого ще й нові питомі методи нищення й розкладу. Так, щоб засіяти зерно зневіри і безладдя у визвольний грунт, большевики ніччю відкрито вбивають небажаних собі, а то й невинних людей. Згодом влаштовують окремі мітинги, на яких викрикують: "от ви самі себе вичищуєте!"

Так, прибіром, в селі Г. в південно-західній Україні ніччю, в травні замордували цілу родину селянина С., що був дуже чесною людиною і справді держався дуже здалека від "політики". Сусіди бачили, як ніччю до його хати заходили енкаведисти. Ранком НКВД ствердило, що "хтось" застрілив того господаря і жінку, а маленьку дитину розторожив вдариючи до одвірка. Трупів зложило НКВД під церквою, зігнало ціле село на мітинг, де агітатор з району кричав східно усміхаючись: "Ось що ваша УПА виробляє! Ви вас чесних та невинних громадян, маленьких дітей..."

Таких подій чимало в Західній Україні... Ніхто не є певний свого життя. Ніхто не знає, чи була НКВД замордує його для цілей своєї пропаганди.

Останню бувають те й такі випадки що ніччю заїжджає до села група озброєних совітських цивільних людей, нападає на хати і грабує. Є дані, що це робить совітська адміністрація, що хоче таким чином злякати населення, довести його до крайньої нужди, змусити дбати лише за свій нужденний прожиток, а з тим залишити спротив совітській владі.

Чистка на Західних землях України.

"Радянська Україна" офіційна газета ЦККП/б/У, подає про чистку в науково-історичному українському секторі на Західних землях України.

Газета зазначає, що університет у Львові "занечищений буржуазно-націоналістичними ідеями Грушевського".

"Професор Крип'якевич і професор Кордуба - пише та газета - пропагують у своїх лекціях погляди, що не мають нічого спільного з марксистською історіографією. З цього приводу було кілька дискусій при кафедрі історії підчас яких Крип'якевичеві й Кордубі вказували на їхні помилки. Але вони продовжують розвивати перед студентством буржуазно-націоналістичні теорії і ... нікого у Львові це стурбувало. На жаль, на нараді прозвучали окремі голоси на виправдання цих людей, які, мовляв, "не мали ще достатнього часу, щоб переконались у неправильності своїх поглядів".

Газета називає те виправдання "наскрізь гнилою точкою зору". Отже домагається потягнення до відповідальності "ухильників" Крип'якевича й Кордуби.

Чистка в колгоспах.

Совітська влада й совітська комуністична партія видали спільний розпорядок, підписаний Сталіним і Андрієм Ждановим, про потребу чистки серед хліборобського й партійного персоналу в колгоспах. У розпорядку кажеся, що кількісміячне слідство виявило, що в колгоспах є багато "злочинців, що виконували антиурядову роботу", розрадали майно, занедбували колгоспи й нехтували вибори. Мовляв,

тих злочинців треба зліквідувати, бо вони є "крайньо небезпечними для цілої соціальної будови країни".

Отже по чистці в промислі, партії та культурно-літературному совітському секторі приходить тепер чистка в хліборобській ділянці.

Бунт українських селян.

Нв Йоркська газета "ді Сан" із вересня, подає вісті про совітську чистку українського села. Селяни, мимо погроз комуністичної партії, не хочуть здавати державі 90 % усього свого збору. Також селяни осуджують нову совітську п'ятирічку, яку ухвалено, не питаючись їх, але якою наложено на них тяжку працю, без належної винагороди.

Совітське радіо підкреслило, що чистка українського села є "політичним рухом першої ваги".

І "Шерльок Гольмс" на чорній листі.

Газета "вечерня Москва" осуджує фікційні детективські оповідання Конан-да-Дойля "Шерльок Гольмс". Вона називає "Шерльока Гольмса" "оборонцем приватних прав, що є шкідливе для совітської моралі та ідеології". Мовляв, Гольмс загрожує уми читачів фальшивою мораллю відносно сили основ приватної власності та відвертає увагу читачів від соціальної протиріччості капіталістичної дійсності.

Газета каже викинути "Шерльока Гольмса" з приватних і військових бібліотек. Також гостро осуджує редакторів військових совітських бібліотек, які заявили, що "Шерльок Гольмс" годиться читати, тому, що він є поборником злочинців і зла та зразком могутньої думки й великої культури.

Проти литовських повстанців.

Як повідомляють з Лондону у Литві діють сильні протисовітські повстанчі ватаги. Вони так загрожують Москві, що вона стягнула 300 000 свого війська в Литву. Це виходить один совітський вояк на кожних вісім мешканців Литви.

Забракне харчів і машинерії.

М.С. Гандлер, кореспондент Брітіш Лейтред Прес, що недавно відбув півмісячну поїздку по Совітській Україні, пише з Москви, що як УНРПА перестане існувати, то в Україні повстане грізна харчева й промислова криза.

Розв'язання УНРПА, пише Гандлер, найгірше відоб'ється на гірничому Донбасі, що продукує залізо, вугілля і сталь. Промислові службовці в місті Сталіно, серці Донбасу, заявили кореспондентові, що як Донбас перестане діставати допомогу з УНРПА, то трудно буде прохарчувати місцевих робітників. Їм принаймні половину запотребуваного масла, смальцю, м'яса та інших важливих харчових продуктів для промислових робітників на Україні виконувала УНРПА. Саме українське хліборобство може задовільно виконувати харчеве запотребування свого промислового робітництва шойно десь у 1950 році.

Кореспондент пише, що наочно переконатися скільки УНРПА помогла промисловості України всякою машинерією та іншими знаряддями. Нпр. німці підчас відступу з України загопили величезні вугільні копальні біля Ворошиловграду. УНРПА постачала американські машини для помпування води й сьогодні більшість тих копалень вже працює. Також німці знищили сталеві заводи в Макіївці, що перед війною видавали біля двох мільйонів сталі та стільки ж сьвінцю. УНРПА дістала з Британії похідну електричну та інші машини й вислала до Макіївки; це уможливило відбудову сталевих заводів. Кристань Одеса дістала від УНРПА кількадесят величезних американських двигунів, що рівночасно вигружують на грузку з 14 кораблів. Для відбудови Дніпрельстану УНРПА вислала багато електричних генераторів, моторів та іншого знаряддя.

Також підкреслює Гандлер, що, мимо антиамериканської кампанії совітської преси, населення України при кожній нагоді висловлює свій подив і велику пошану до Америки, а особливо до американської промислової геніяльності. У всіх містах і селах України які Гандлер відвідав, люди нішком, а деякі відкрито виявляли свої почування по американців. Рівнож український

народ, пише Гандлер, більше зацікавлений відбудовою своєї країни, як міжнародною ситуацією. Всюди люди висловлювались найприхильніше про УНРПА та про ті держави, які дають спромугу УНРПА помагати Україні.

По - совітськи.

Як повідомляють з Відня, др. Карль Вільгельм, відомий протинацист, був в австрійській уряді адміністратором жидівського майна, сконфіскованого німецькими нацистськими чинниками в австрії. Совіти хотіли забрати собі те майно, заявляючи, що воно є нацистським майном. Вільгельм не хотів його видати. Тоді совітські чинники арештували Вільгельма й заслали на Сибір. Жадні протести австрійського уряду не помогли. /Також то "незалежнов" державою є тепер Австрія/

не вірять Москві.

Генр. Марк В. Кларк командант американських військ в Австрії, не вірить "Москві". Він заявив на зібранні місцевого відділу Американського Лейбю, що те, що він бачив в Австрії, не показує, що Совіти хочуть помогти в творенні незалежної й демократичної Австрії. Кларк підкреслює, що лише далекосягла американська допомога може помогти Австрії стати незалежною державою.

Герінг про суд і засуд.

"Евнінг Стандард" подає "остатнє інтерв'ю" з судженням на смерть Германом Герінгом. Він заявив кореспондентові тієї газети, що суд над ним і його товаришачів дійсності не був судовою, а політичною розправою та що аліанти внесли вирок на нього, ще заки поставили його на суд.

Герінг також заявив, що атоміч бомба вирішить долю світу та як Америка не затримає тайни тієї бомби, то дійде до загибелі світу.

Відгомін на засуду нацистів.

У Британії вердикт трибуналу вважають справедливим. Лише ген. Джейт Айзенговер, шеф амер. генерального штабу, який є тепер на візиті в Шотландії, заявив, що йому дивно, що трибунал так легко засудив на кару смерті фельдмаршала Кайтеля, не беручи під увагу, що він в першій мірі був військовиком, а не політиком.

"Ганчестер Дардіні" написав, що краще було б, якби засуджених замість карати смертю і робити їх мучениками, вислати на якийсь відлюдний острів, де вони перебували б до смерті.

У ЗДПА та Франції вердикт трибуналу визнано також справедливим. Совітська преса назвала рішення трибуналу "історичним вердиктом". Який радо повітають "всі чесні люди". Однак одобрила становище свого судді-Никитченка, що домагається карі смерті також на Геса - й засуду на Шахта, Папена й Ерца.

Зате комуністи по всіх країнах, включно з німецькими, вважають вердикт надто лагідним. Вони влаштовують протестні демонстрації, домагаючись карі смерті для всіх суджених у Нюрнбергу.

Відгомін меморіалу УНК.

"На засіданні Ради Безпеки 17. вересня та підчас дібат над обвинуваченнями міністра зкордонних справ совітської України Дмитра Мануїльського, проти Греції, Грецький представник В. Дендреміс, відповідаючи на закиди Мануїльського, пригадав теж положення в Україні. При чій нагоді він відчитав надруковане того самого дня в "Нью Йорк Таймс" повідомлення з Парижа про меморіал Українського Конгресового Комітету, внесений Степаном Шумейком на мирову конференцію в якому вказано, що делегація совітської України, з Мануїльським на чолі, не є представником українського народу, а тільки совітсько-російської окупаційної влади в Україні, та український народ домагається самостійності й за неї бореться.

Довшу згадку про згаданий меморіал Українського Конгресового Комітету на мирову конференцію надрукувала теж у своїйому паризькому виданні 19. вересня, на першій сторони "Геральд Трибюн". / "Новий Шлях" - ч. 75, 76./

Маючи 14 років вже розвелась.

В Америці немає закону, який клав би границі між віком супружества. Ліна Перль Ліндсей 14 - ти літня американська учениця перед кількома днями повернула на шкільну лавку. Зі школи виступила маючи 12 літ, щоб вийти заміж. Вона вийшла заміж за 18-ти літнього моряка. Відповідно свого віку супружжя було дуже щасливе. Молода пара постійно бачилася колірними мячиками і вкінці дійшли до переконання, що вони пого-

джуються тільки на полі забав. Ліна зажадала розводу, а суд дав їй його без ніяких застережень.

Новітня медицина.

Новою зброєю, проти хвороб серця, що появилася в медицині - це електрокардиограф. Його винайдено в Англії, а зараз звивають його підчас операції. Апарат має за завдання записувати рухи серця. В дієвості електрокардиограф підсилює електричні імпульси, що супроводжують рухи серця й зазначає

їх на папері подібно як телеграфічний апарат.

Для глухих.

Для людей, які є позбавлені слуху, продають в Америці спеціальні ковтки, в яких є вбудований чаленський слуховий апарат. Такий апарат вишений в довільній частині ковтка, сполучений з маленькою трубкою, що є виготовлена з штучної прозорої гуми, веде у внутрішню вухо і в цей спосіб umożliwiaє хворій людині ловити зовнішні звуки.

З життя в таборі

Л И С Т О П А Д О В І С В Ъ Т А

Для вшанування 28 річниці Листопадового Зриву та 2 річниці смерті Митрополита Кир Андрея бл. п. графа Шептицького, ОТТП подбала про влаштування величавої загально-таборової Академії, як теж Святочних Академії по ТТП в окремих частинах.

Загально-таборової Академія відбулася дня 1.11., ввечером, в залі Таборового Театру. В Академії взяли активну участь два таборів хори, дві оркестри й ряд декламаторів. Хор. Оглюк в ядерному відчиті зажував вагу Листопадового Зриву для історії, сучасного й майбутнього України, як рівнож зобразив, які великі заслуги для нашого народу віддав український Мойсей - Митрополит Кир Андрей.

Хор "Б", під керівництвом п. Гаврилюка, що виступав як слідуючий, вмילו виконав пісні "Слава Героям" і "В горах грім гуде".

Декламатори, а саме п. Антонык /"Листопад" - Ольги на/, п. Петришин /"Великому Митрополитові" - Курп'їти/ і п. Тертяк /"Нас ждуть" - Олеся/ зо свого завдання вивязалися бездоганно.

У виступі струнної оркестри "Просвіти", що відіграла язанку стрілецьких пісень, слідний поступ до кращого. Таборової симфонічна оркестра, під батують п. Кравчука, яка в Академії виступала вперше, вивязалася якнайкраще і це заповідає багато успіхів на будуче.

Хор "А", під диригентурою п. хорунжого Гумніловича, вже знаний зо своїх попередніх виступів та поїзком по Італії, виконав дві фінальні точки: "За рідний край" і "Що то за грім".

Після цього командант табору п. майор Яскевич офіційно привітав гостя з-за океану - о. др. Когута, що разом з о. др. Навриком з Риму прибув у відвідини до нашого табору. О. др. М. Когут своєю чергою промовив до численно зібраних на залі таборовиків. Його промова була характерна своїм веселим тоном, який даввав у серця слухачів надію на краще майбутнє. Сам промовець це підкреслював словами: "Я приїхав, щоб вліти в вас надію..." і... бо як я відіжджав з Нового Світу, то мені сказали ваші брати: "Перекажіть їм, що ми духом з ними..." ... Канада й англійці пізнали, що ми не хочемо, щоб червона Москва над нами панувала; пізнали, що ми, українці, хочемо вільі, яка належить усім народам"... Тільки треба нам стукати, а навіть вдарити там, де треба, а коли я знайду нагоду, я вдарю сильно, там, де треба!" Своєю промовою закінчив заокеанський гість словами: "Дай Боже, щоб я вдруге міг промовити до вас в нашій рідній, вільній Україні!"

Святочну Академію закінчено відспіванням націо-нального гимну.

Академію передавано в цілості через гучномовці, щоб усі таборовики мали змогу її почути.

Святочні Академії по таборових Товариствах "Просвіта" окремих частин відбувалися в днях від 31.10. до 4. 11.

Перший блок улаштував дві Академії. Одна, що була присвячена 28 роковинам Листопадового Зриву, відбулася 1.11., в домівці ТТП частини. В програмку Академії входило вступне слово /п. Фарнавський/, реферат /п. Гуменюк/, скрипкове сольо /"Ой у лузі" - п. Скринник/, скрипковий дует /"Ой, видно село", "Зажурились галичанки", "Не пора" - пп. Скринник і Прудка/ та ряд декламацій /"Листопад" - п. Рак, "В день Першого Листопада" - п. Мельник, "УПА" - п. Петришин, "Чому, Україно" - п. Михайлецький/.

Друга Академія, що була присвячена 2-ій річниці смерті бл. п. Митрополита Кир Андрея Шептицького, відбулася дня 3.11., в тій же самій домівці. На зміст тієї склалися три декламації /"На смерть Митрополита" - п. Михайлецький, "Митрополитові" - п. Петришин і "В тінях Ахриастира" - п. Мельник/, реферат /п. Семенюк/, та відчитання "Слова Митрополита до молоді" /п. Дороський/. На Академії був, як представник з Управи ОТТП, п. хор. Басараб.

ТТП Третього Б'юку Академію влаштувало 2.11., у своїй святочній прибраній домівці. Пан Кінас відчитав реферат п. н. "Листопадовий Зрив", а п. Скобель - реферат п. н. "Митрополит Андрей Шептицький". Пан Антонык продеклямував вірш "Листопад", п. Яворський - вірш "Смерть Митрополита", а п. Благий - вірш "Великому Митрополитові". Слід запримітити тут прикре явище, що на Академії була всього присутніх ко-до 20 стрільців і полковий командир - пор. Ячманенко. Зо сторонніх гостей не було нікого.

Четвертий блок святкував 28 річниці Листопадового Зриву 1.11., у домівці свого ТТП. Вступне слово мав п. хор. Онисько. Реферат відчитав п. Дрогомирський. Пан Литвин виступив з одною декламацією. Хор Товариства, під мистецьким керівництвом п. Джейджори, відспівав п'ять пісень. На Акаде-

мії був присутній о. др. Когут, що саме в той час оглядав табор.

ТТП П'ятого Б'юку влаштувало Академію 1.11., у своїй домівці. Вступне слово мав сот. Гуня. Реферат прочитав п. Давидів. Два вірші продеклямував п. Глушко. Память Поляглих Борців вшановано однохвилинним мовчанкою.

Шостий блок вшанував 28 річниці Листопадового Зриву 31.10. Академією свого ТТП. В програмку Академії входила доповідь п. Аркевича, декламація "Листопад" виконана п. Михайлишином, відчитання спомину з Листопадових Змагань їх учасником п. Візновичем, і вязанка стрілецьких пісень у виконанні мандолинової оркестри.

ТТП Сьомого Б'юку влаштувало Академію дня 3.11., в залі Таборового Театру. На програмку Академії склалися: реферат /п. Деремнда/, декламації - "Листопад" /п. Подоляк/, "На спомин Листопада" /п. Тимків/, відчитання спомину "Мій день Першого Листопада" /п. Тимків/ та пісні: "За рідний край", "Ой, упав стрілець", "Заквітчали" і "Журавлі", виконані б'юковим хором, під диригентурою п. Оркова. На Академії були присутні численні гості в Команди Табору й Управи ОТТП. Перед початком Академії роздано присутнім гостям святочні програмки.

Восьмий блок влаштував Святочну Академію в домівці свого ТТП, дня 2.11. На програмку склалися: реферат п. Жовулі, реферат п. Федчиняка, як теж дві декламації виконані п. Дмитровим і п. Колясою. На Академії був присутній представник Управи ОТТП п. пор. Попівський.

В Б'юку Молоді в програмку Академії звійшли: зміст-овідні й ядерний реферат п. Мудрого і та дві стрілецькі пісні, відспівані всіми присутніми на Академії.

Б'юку Піонерів святкував 3.11., в домівці свого ТТП. В програмку Академії входило: вступне слово /майор Навроцький/ два реферати /п. Шкавратко і п. Яремчук/, вірш "О Боже чи стерплю" /п. Ленчик/ Домівка ТТП під час Академії була вивовнена стрільцями вщерт. Сторонніх гостей не було.

ТТП Робітничого Куреня влаштувало Святочну Академію 3.11., в діїно по-мистецькому - найкраще в таборі - прибраній домівці. На програмку склалися: реферат п. Нагнибиди, декламації: "Листопадове" - вори /п. Кравець/, "Ти твердо стій" - Бори /п. Хмель/, "Мій син" - Бори /п. Грушецький/, "В дорозі" - Бори /п. Макар/ та виступ недавно основаного хору /"Де Дніпро", "Ревуть - стогнуть", "Ми йдем вперед"/. Тому, що на Академії, дня 3.11., в домівці не помістилися всі члени Куреня, Академію повторено дня 4.11. На Академії були присутні представники з Управи ОТТП, п. хор. Керод і п. Литвинювич.

Варшавська Сотня відзначила теж 28 річниці Листопадового Зриву і 2-гу річниці смерті Митрополита Кир Андрея Шептицького відсвяткуванням у своїй домівці. В склад програми входили: вступне слово - хор. інж. Кушнірук, два реферати - п. Бенді і п. Стасів, пісня "Не пора", яку відспівали всі присутні та однохвилинна мовчанка за поляглих.

В загальному, таке спонтанне й величаве святкування Листопадових Свят певняє нас, як зрозумілим і святим є для нас факт Листопадового Зриву 1918 року, факт прояву волі українського народу до самостійного, від нікого незалежного, життя.

При перегляді загального стану святкувань поодиноких б'юків прикро вражає відсталість Другого Б'юку, що не здобувся дорівняти всім прочим частинам. В цьому випадку треба вину приписати хіба замалій ініціативі культ-освітнього референта й Виділу ТТП Б'юку.

До-Т.

С Т У Д Е Н Т И

У В А Г А

Управа Студентської Громади повідомляє, що кожної середі відбуваються в домівці Студентської Громади реферати для членів Громади.

Слідуючої середі / 13.11.46.р./ беде реферат лана Коломацького:

"І С Т О Р І Ч Н І П А М'Я Т К И П О Л Т А В И"

Початок у годині 19-ій. Якщо б зайшли непередбачені зміни, повідомимо в пресі й гучномовці.

Гостям раді!

Управа С.Г.

Поправка: В числі 43 /57/. стор. 2 - з нашого часопису, під статтею "Піраміди" не було подане джерело. Шановних читачів просимо доповнити це дописком "з чужинської преси."

Редакція.